



Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 5 februari 2026, kenmerk ACM/UIT/666117, op grond van artikel 3.121, vierde lid, van de Energiewet, tot vaststelling van de methoden en voorwaarden zoals bedoeld in artikel 3.119 van de Energiewet, over aanpassen aan de Energiewet van codebesluiten over wijziging van de datum van inwerkingtreding van energiebiedingen noodvermogen en van de schaarstecomponent en de definitie van de specifieke producten balanceringscapaciteit en balanceringsenergie noodvermogen

Zaaknummer: ACM/25/197796

De Autoriteit Consument en Markt,

Gelet op artikel 3.121 van de Energiewet;

Besluit:

ARTIKEL I

Het besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 13 november 2025, kenmerk ACM/UIT/660396 tot wijziging van de tariefstructuren en voorwaarden als bedoeld in artikel 31 van de Elektriciteitswet 1998 betreffende wijziging van de datum van inwerkingtreding van energiebiedingen noodvermogen en van de schaarstecomponent wordt gewijzigd als volgt:

De volgende artikelen komen te vervallen:

1. Artikel IV
2. Artikel V
3. Artikel VI
4. Artikel VII, derde en vierde lid.

ARTIKEL II

Het besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 13 november 2025, kenmerk ACM/UIT/635605 tot wijziging van de voorwaarden als bedoeld in 31 van de Elektriciteitswet 1998 betreffende de definitie van de specifieke producten balanceringscapaciteit en balanceringsenergie noodvermogen wordt gewijzigd als volgt:

De volgende artikelen komen te vervallen:

1. Artikel I
2. Artikel II

ARTIKEL III

De Begrippencode elektriciteit 2026 wordt gewijzigd als volgt:

In artikel 1.1 wordt op alfabetische volgorde een definitie toegevoegd, luidende:

Noodvermogen: Het specifieke product voor manuele frequentieherstelreserves voor balanceringscapaciteit (balanceringscapaciteit noodvermogen) en balanceringsenergie (balanceringsenergie noodvermogen) dat door de transmissiesysteembeheerder wordt gebruikt ter invulling van de beschikbaarheid van reservecapaciteit voor frequentieherstelreserves en ter uitvoering van het manuele frequentieherstelproces;



ARTIKEL IV

De Systeemcode elektriciteit 2026 wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 9.42 wordt na 'biedingen voor balanceringsenergie uit automatische frequentieherstelreserves' ingevoegd 'of noodvermogen'.

B

In artikel 10.1, eerste lid, vervalt onderdeel h.

C

In artikel 10.28, tweede lid, wordt in de aanhef 'met het balanceringsenergieproduct automatische frequentieherstelreserves' vervangen door 'met de balanceringsenergieproducten automatische frequentieherstelreserves en noodvermogen'.

D

Artikel 10.42 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid komt onderdeel e '[gereserveerd]' te luiden: 'balanceringsenergie noodvermogen voor het manuele frequentieherstelproces overeenkomstig bijlage 23';

2. In het tweede lid wordt 'Bijlagen 20, 21, 22 en 24' vervangen door 'Bijlagen 20, 21, 22, 23 en 24'.

3. In het tweede lid wordt 'Het product in bijlage 22 betreft een specifiek product' vervangen door 'De producten in bijlagen 22 en 23 betreffen specifieke producten'.

E

Artikel 10.45 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het zesde lid wordt onderdeel c vervangen door:

- c. voor een bieding noodvermogen:
 - 1°. bij deactivering na of bij het bereiken van de volledige activeringstijd, de hoeveelheid energie [kWh] die overeenkomt met de levering van het volledige gevraagde vermogen gedurende de tijd tussen de start van de afroep en de start van de deactivering, waarbij de energie als blok wordt toegekend aan de betreffende onbalansverrekeningsperiodes, beginnend op het moment halverwege de volledige activeringstijd;
 - 2°. bij deactivering voorafgaand aan het bereiken van de volledige activeringstijd, de hoeveelheid energie [kWh] die overeenkomt met de levering van het deel van het vermogen dat bij lineaire activering bereikt zou zijn op het moment van deactivering gedurende de tijd tussen de start van de afroep en de start van de deactivering, waarbij de energie als blok wordt toegekend aan de betreffende onbalansverrekeningsperiodes, beginnend op het moment halverwege de tijd tussen de start van de afroep en de start van de deactivering;

2. Het negende en tiende lid komen te luiden:

- 9. Bij deactivering van balanceringsenergie noodvermogen voorafgaand aan het bereiken van de volledige activeringstijd stelt de transmissiesysteembeheerder een compensatievolume, uitgedrukt in kWh, vast als het verschil tussen:
 - a. een volume gelijk aan dat van levering van het gevraagde vermogen bij een leveringsperiode van 0 minuten, overeenkomend met 15 minuten maal het gevraagde vermogen, voor zover het gevraagde vermogen wordt geleverd door reserveleverende eenheden die de volledige activeringstijd bij deactivering niet hebben bereikt; en
 - b. het volume als bepaald op basis van het zesde lid, onderdeel c, subonderdeel 2°.
- 10. De transmissiesysteembeheerder betreft bij de bepaling van de in het zesde lid, onderdeel c, subonderdeel 2°, en het negende lid bedoelde volumes uitsluitend reserveleverende eenheden die bij deactivering op basis van de duur van de levering behorende bij een of meerdere opeenvolgende biedingen de volledige activeringstijd niet hebben bereikt.



F

Artikel 10.46 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid worden de onderdelen c en d vervangen door:

- c. de hoogste biedprijs van de ingezette noodvermogenbiedingen voor opregelen gedurende de betreffende onbalansverrekeningsperiode;
- d. de hoogste biedprijs van de ingezette biedingen in de vorm van automatische frequentieherstelreserves voor opregelen, in geval van inzet noodvermogen, aan het begin van de activeringsperiode van noodvermogen; en

2. In het tweede lid worden de onderdelen c en d vervangen door:

- c. de laagste biedprijs van de ingezette noodvermogenbiedingen voor afregelen gedurende de betreffende onbalansverrekeningsperiode;
- d. de laagste biedprijs van de ingezette biedingen in de vorm van automatische frequentieherstelreserves voor afregelen, in geval van inzet noodvermogen, aan het begin van de activeringsperiode van noodvermogen; en

3. Een derde lid wordt toegevoegd, luidende:

- 3. Het volume bepaald overeenkomstig artikel 10.45, negende lid, wordt verrekend met de balanceringsdienstverlener tegen de prijs van de betreffende bieding.

G

In artikel 10.48, eerste lid, wordt 'per onbalansverrekeningsperiode voor automatische frequentieherstelreserves' vervangen door 'per onbalansverrekeningsperiode per product voor respectievelijk automatische frequentieherstelreserves en noodvermogen'.

H

Bijlage 22 wordt gewijzigd als volgt:

1. In de titel wordt '10.42. eerste lid, onder d: specificaties noodvermogen' vervangen door: '10.42, eerste lid, onderdeel d: specificaties biedingen balanceringscapaciteit noodvermogen'.

2. Het tweede lid komt te luiden als volgt: 'Contracten balanceringscapaciteit noodvermogen specificeren een plicht voor de balanceringsdienstverlener om elke onbalansverrekeningsperiode voor de duur van het contract overeenkomstig de voorschriften van bijlage 23 energiebiedingen in te dienen voor een met de transmissiesysteembeheerder overeengekomen vermogen.'

3. Het derde en het vierde lid vervallen, onder vernummering van het vijfde tot derde lid.

4. In het derde lid (nieuw) wordt 'volgende activering bepalen.' vervangen door 'volgende activering en een maximale inzetduur bepalen. Het opnemen van een minimumduur tussen het einde van de deactiveringsperiode en de volgende activering of het opnemen van een maximale inzetduur kan alleen als tijdens de prekwalificatie van de betreffende middelen aangetoond wordt dat daartoe een technische noodzaak bestaat.'

5. Na het derde lid (nieuw) worden drie leden toegevoegd, luidende:

- 4. Een balanceringsdienstverlener kan balanceringscapaciteit noodvermogen aanbieden met een contract voor:
 - a. opregelen;
 - b. afregelen.
- 5. De prijs van een bieding balanceringscapaciteit noodvermogen wordt gespecificeerd in €/MW per uur met een prijsresolutie van € 0,01/MW per uur. Biedingen met een negatieve prijs worden niet geaccepteerd.
- 6. De balanceringsdienstverlener moet in de bieding balanceringscapaciteit noodvermogen uitdrukking geven aan ten minste de volgende variabele kenmerken:
 - a. de prijs van de bieding: €/MW per uur;
 - b. de locatie: EAN-code;

- c. het vermogen: MW; en
- d. of het volume wel of niet deelbaar is, met een minimum granulariteit van 1 MW.

I

Bijlage 23 komt te luiden als volgt:

BIJLAGE 23 BIJ ARTIKEL 10.42, EERSTE LID, ONDERDEEL E: SPECIFICATIES BIEDINGEN BALANCERINGSENERGIE NOODVERMOGEN

1. Een bieding balanceringsenergie noodvermogen voldoet ten minste aan de volgende voorwaarden:
 - a. de minimumhoeveelheid: 1 MW;
 - b. de maximumhoeveelheid: 9999 MW;
 - c. de deactiveringsperiode: gelijk aan de volledige activeringstijd voor op- of afregelen;
 - d. de minimumduur van de leveringsperiode: 0 minuten, tenzij sprake is van vroegtijdige deactivering als bedoeld in onderdeel h voor opregelen of als bedoeld in onderdeel i voor afregelen;
 - e. de maximumduur van de leveringsperiode: één onbalansverrekeningsperiode;
 - f. de geldigheidsduur: één onbalansverrekeningsperiode;
 - g. de wijze van activering: manueel door middel van berichtenverkeer;
 - h. de volledige activeringstijd voor opregelen: 15 minuten, waarbij deactivering tijdens de volledige activeringstijd vanwege een afnemende behoefte van de transmissiesysteembeheerder aan de inzet van noodvermogen mogelijk is;
 - i. de volledige activeringstijd voor afregelen: 15 minuten, waarbij deactivering tijdens de volledige activeringstijd vanwege een afnemende behoefte van de transmissiesysteembeheerder aan de inzet van noodvermogen mogelijk is;
 - j. de voorbereidingsperiode: 5 minuten;
 - k. de op- of afregelperiode: na afloop van de voorbereidingsperiode wordt een reactie verwacht die in de eerste minuut op basis van energiewaarden per vijf minuten waarneembaar moet zijn in kWh. Vervolgens dient de reactie tot aan het bereiken van de volledige activeringstijd een continu stijgende reeks van geleverde volumes te vormen, waarbij voor het inschatten hiervan op basis van energiewaarden per vijf minuten rekening wordt gehouden met de minuut waarin de activering heeft plaatsgevonden.
2. Een balanceringsdienstverlener kan in een bieding balanceringsenergie noodvermogen aangeven dat deze bieding ondeelbaar is met een maximum van 100 MW.
3. Een bieding kan vanaf de vastgestelde volledige activeringstijd vóór de start van de onbalansverrekeningsperiode waarvoor de bieding geldig is geactiveerd worden.
4. De prijs van een bieding balanceringsenergie noodvermogen wordt gespecificeerd in €/MWh met een prijsresolutie van € 0,01/MWh. Biedingen mogen een negatieve prijs hebben.
5. De balanceringsdienstverlener moet in de bieding balanceringsenergie noodvermogen uitdrukking geven aan ten minste de volgende variabele kenmerken:
 - a. de prijs van de bieding: €/MWh;
 - b. de locatie: EAN-code;
 - c. het vermogen: MW; en
 - d. of het volume wel of niet deelbaar is.

ARTIKEL V

Artikel 10.46 van de Systemcode elektriciteit 2026 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt onderdeel b vervangen door:
 - b. de schaarstecomponent voor opregelen zoals bepaald overeenkomstig het derde lid indien tijdens de onbalansverrekeningsperiode alle beschikbare automatische frequentieherstelreserves en noodvermogen voor opregelen is ingezet en in de betreffende onbalansverrekeningsperiode geen sprake is van regeltoestand 2;
2. In het tweede lid wordt onderdeel b vervangen door:
 - b. de schaarstecomponent voor afregelen zoals bepaald overeenkomstig het vierde lid indien tijdens de onbalansverrekeningsperiode alle beschikbare automatische frequentieherstelreserves en noodvermogen voor afregelen is ingezet en in de betreffende onbalansverrekeningsperiode geen sprake is van regeltoestand 2;



3. Onder vernummering van het derde lid naar het vijfde lid, worden na het tweede lid twee nieuwe leden toegevoegd, luidende:

3. De schaarstecomponent voor opregelen wordt voor een onbalansverrekeningsperiode bepaald door middel van een lineaire extrapolatie van de laatste 100 MW aan biedingen op de biedladder voor automatische frequentieherstelreserves voor opregelen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de kleinstekwadratenmethode, en de prijs wordt gekozen behorende bij de maximale zonale regelfout gedurende de onbalansverrekeningsperiode. De schaarstecomponent voor opregelen kan niet hoger zijn dan de waarde van verloren belasting zoals bepaald door de Autoriteit Consument en Markt overeenkomstig artikel 11 van Verordening (EU) 2019/943.
4. De schaarstecomponent voor afregelen wordt voor een onbalansverrekeningsperiode bepaald door middel van een lineaire extrapolatie van de laatste 100 MW aan biedingen op de biedladder voor automatische frequentieherstelreserves voor afregelen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de kleinstekwadratenmethode, en de prijs wordt gekozen behorende bij de maximale absolute zonale regelfout gedurende de onbalansverrekeningsperiode. De schaarstecomponent voor afregelen kan niet lager zijn dan € –15.000 per MWh.

ARTIKEL VI

A

Artikelen I en II treden in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin dit besluit wordt geplaatst.

B

Artikel III en IV treden in werking per 1 juli 2026.

C

Artikel V treedt in werking op een bij nader besluit te bepalen tijdstip.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 5 februari 2026

*Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:
M.R. Leijten
bestuurslid*

Als u belanghebbende bent, kunt u bezwaar maken tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde bezwaarschrift naar de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, postbus 16326, 2500 BH Den Haag of naar acm-post@acm.nl. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. In uw bezwaarschrift kunt u de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.

TOELICHTING

1 Samenvatting

1. Vanwege de inwerkingtreding van de Energiewet per 1 januari 2026 moeten de codes worden aangepast. De scope van de codes is veranderd en begrippen en verwijzingen zijn veranderd. De ACM heeft daarom onder andere de Begrippencode elektriciteit en de Netcode elektriciteit vervangen door de Begrippencode elektriciteit 2026 en de Systeemcode elektriciteit 2026.
2. Dit besluit betreft twee codebesluiten die de ACM in het verleden heeft genomen en die gedeeltelijk nog niet in werking zijn getreden. Deze besluiten over de datum van inwerkingtreding van energiebiedingen noodvermogen, over de schaarstecomponent, en over de definitie van de specifieke producten balanceringscapaciteit en balanceringsenergie noodvermogen moeten worden aangepast. Dit besluit past dat aan. De ACM beoogt met dit besluit geen beleidsmatige wijzigingen in de codes aan te brengen.

2 Aanleiding en gevolgde procedure

3. De ACM stelt op grond van methoden of voorwaarden vast voor de energiemarkt, of keurt deze goed. De ACM stelt op grond van artikel 3.121, vierde lid, van de Energiewet onderhavige wijzigingen van de methoden en voorwaarden vast.
4. Op 1 januari 2026 is de Energiewet in werking getreden. De Energiewet vervangt de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) en Gaswet. De ACM stelde onder de E-wet en Gaswet tariefstructuren en voorwaarden vast, ook codes genoemd. Deze codes zijn onder te verdelen naar codes over tarieven en tariefstructuren, technische codes, codes over meten, codes over informatie-uitwisseling, en codes over de gebiedsindeling.
5. De ACM heeft op 5 februari 2026 besluiten genomen om de codes aan te passen aan de Energiewet. Deze codes hebben andere citeertitels, nummering en begrippen.

3 Beoordeling

6. De ACM heeft vóór 5 februari 2026 twee codebesluiten genomen die de begrippencode elektriciteit en de Netcode elektriciteit wijzigen, maar pas een inwerkingtreding hebben na 5 februari 2026. Het betreffen:
 - het besluit van 13 november 2025, kenmerk ACM/UIT/660396, betreffende wijziging van de datum van inwerkingtreding van energiebiedingen noodvermogen en van de schaarstecomponent;
 - het besluit van 13 november 2025, kenmerk ACM/UIT/635605, betreffende de definitie van de specifieke producten balanceringscapaciteit en balanceringsenergie noodvermogen.
7. Deze twee besluiten wijzigen daarmee codes die niet meer bestaan. Daarmee hebben deze besluiten niet meer het effect wat door de ACM was beoogd.
8. In onderhavig besluit worden de toekomstige wijzigingen beleidsneutraal omgezet naar wijzigingen van de nieuwe codes, te weten de Begrippencode elektriciteit 2026 en Systeemcode elektriciteit 2026, en met de nieuwe begrippen uit de Energiewet.
9. De ACM komt tot het oordeel dat de wijzigingen niet in strijd zijn met de belangen, regels en eisen bedoeld in artikel 3.121, tweede lid, van de Energiewet en stelt deze vast.